Oceněný průvodce

PETR BLAŽEK

Knihou roku 2013 se v soutěži Magnesia Litera stal *Průvodce protektorátní Prahou*. Spisovatel, knihkupec a nakladatel Jiří Padevět ve výpravné publikaci, nesoucí podtitul *Místa – události – lidé*,[1] soustředil úctyhodné množství informací, včetně rozsáhlé obrazové dokumentace. Netradiční formou přiblížil dlouhou řadu historických událostí, které se v období nacistické okupace odehrály v pražských ulicích. Mnoho míst paměti se nachází také v okolí budovy Ústavu pro studium totalitních režimů.

Nakladatelství Academia v edici Průvodce doposud vydalo téměř třicet publikací, které se týkají různých oborů. Mezi jejich autory najdeme geografa, fotografa, literárního historika, botanika, speleologa, etnografa či historika.

Jiří Padevět se ve svém průvodci soustředil na přiblížení událostí souvisejících s působením osob zapojených do odbojového hnutí, s likvidací židovského obyvatelstva, s činností okupačního represivního aparátu, s působením protektorátních úřadů či s událostmi Pražského povstání v květnu 1945.

Předmluvu ke knize napsal jeden z nestorů české historiografie, prof. Robert Kvaček, a ocenil v ní citové zaujetí autora pro zvolené téma: *Padevět zachytil a představil tuto Prahu originálně, jako historii lidí spjatých s domy a místy. Takový „místopis“ si žádal obrovský průzkum, literatury a pramenů, a také neobyčejný, hluboký vztah k tématu. Bez něho by toto zvláštní putování Prahou nebylo uskutečnitelné, má i silnou citovou složku. Ta se nepochybně přenese na čtenáře. Při četbě rukopisu jsem to sám zažíval. Půjdu Prahou s touto knihou ještě vícekrát. Pokorně, s úctou a pro poznávání.*

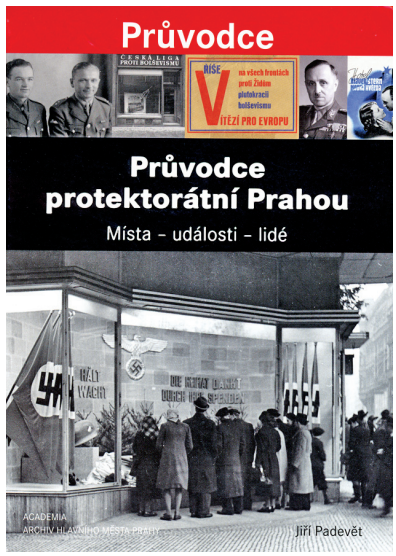

Kniha je rozdělena na kapitoly podle současného územního členění hlavního města (Praha 1 až 10). Ty jsou vždy uvozeny přehlednými dobovými mapkami se zakreslenými místy, k nimž se vážou příslušná hesla na následujících stránkách.

Jednotlivé oddíly jsou pak abecedně strukturovány podle současných názvů ulic, náměstí a dalších veřejných prostranství. U každé lokality je rovněž uvedeno české i německé pojmenování v protektorátním období. Kniha je vybavena čtyřmi rejstříky (osob, míst, německých dobových názvů a věcným), s jejichž pomocí si čtenář snadno vyhledá hesla k příslušným místům a může nalézt různé nečekané lokální souvislosti.

Řada hesel je doplněna dosud převážně nepublikovanými fotografiemi, dobovými plakáty, úředními dokumenty či ukázkami z denního tisku. Z oceněného průvodce je po dohodě s jeho autorem přetištěna dobová mapka dnešní Prahy 3 a pět fotografií barikád v žižkovských ulicích v květnu 1945.

1. V průvodci je zachycena řada událostí, které se odehrály v Biskupcově ulici. V květnu 1945 povstalci postavili barikádu u kina Aero, snímek je datován 7. května 1945.

1 PADEVĚT, Jiří: *Průvodce protektorátní Prahou. Místa – události – lidé.* Academia – Archiv hlavního města Prahy, Praha 2013.

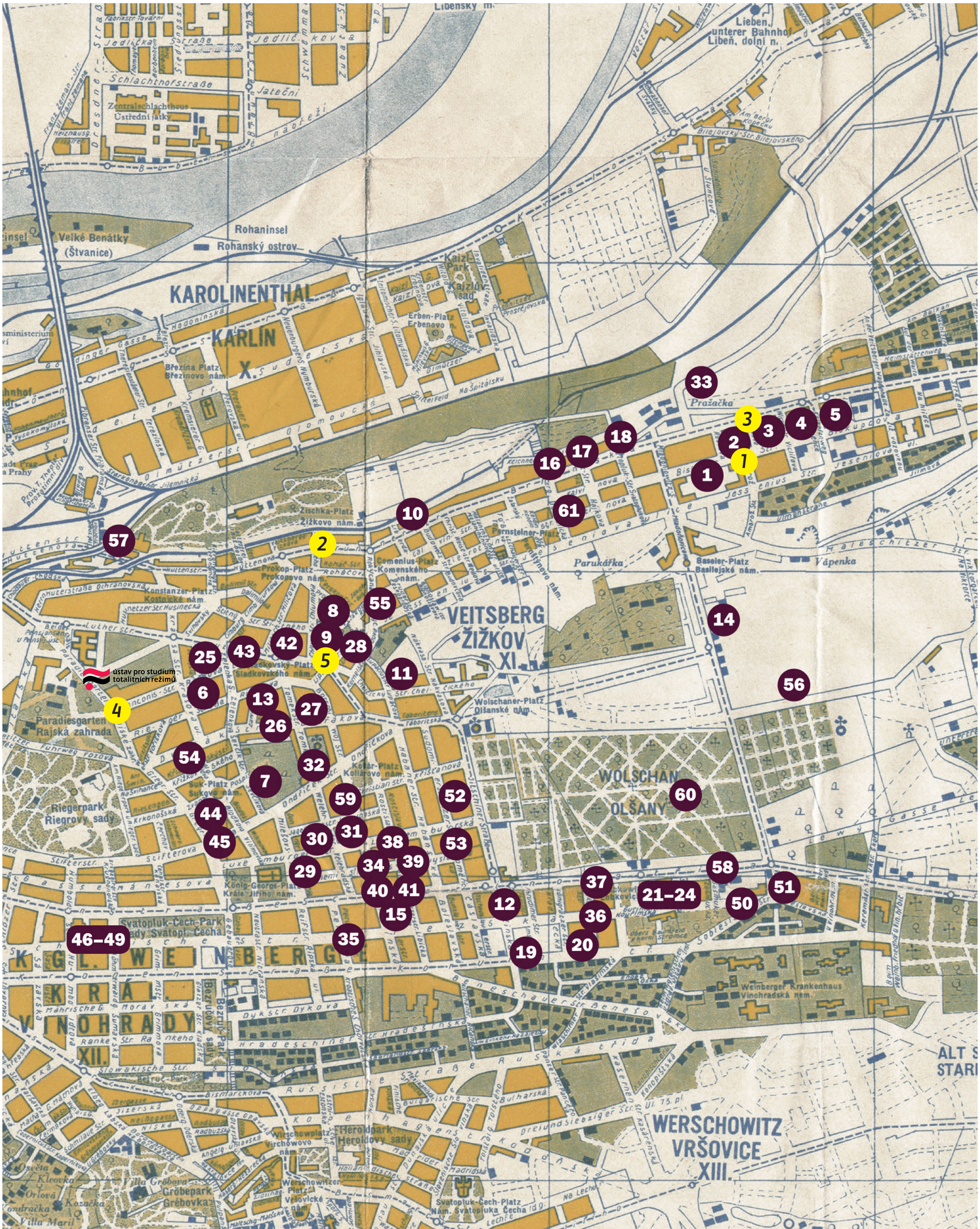

Dobová mapa území dnešní Městské části Praha 3, kde sídlí Ústav pro studium totalitních režimů a Archiv bezpečnostních složek, se zakreslenými pamětnými místy z protektorátního období. Žlutými body jsou označena místa zachycená na snímcích v tomto článku.

2. *Barikáda na rohu Koněvovy ulice (do roku 1940 Poděbradova, v letech 1940–1945 Brněnská) a Tachovského (tehdy Žižkovo) náměstí*

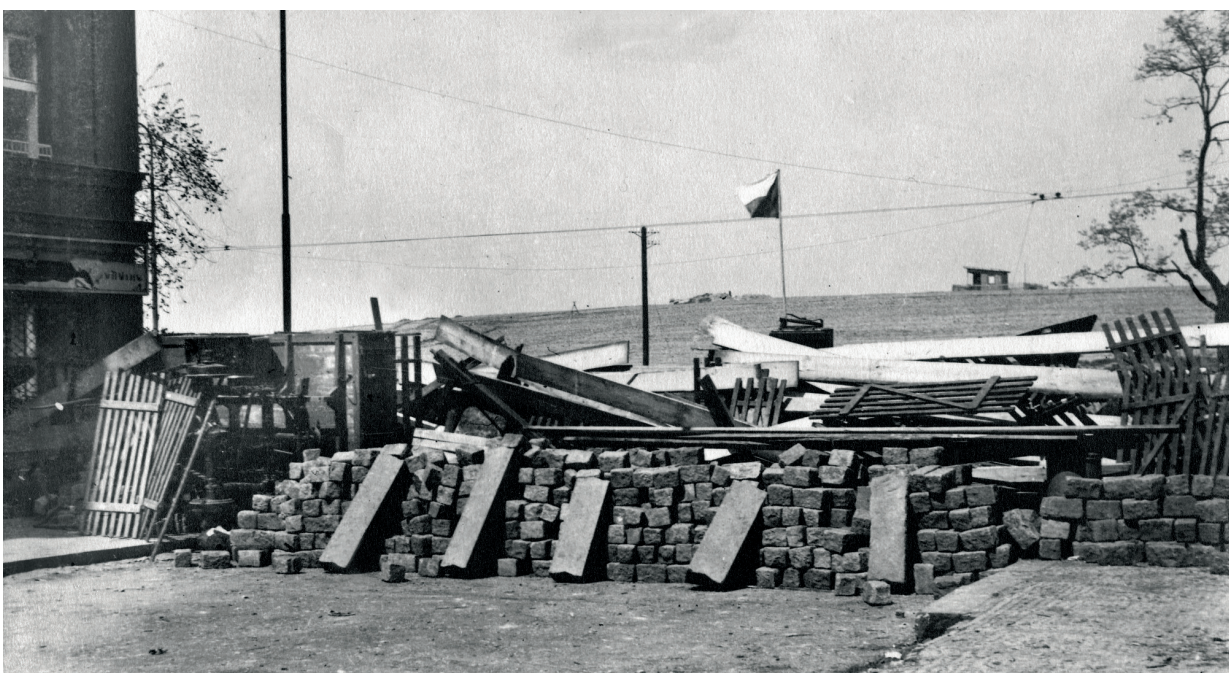

3. *Barikáda stála v květnu 1945 i v Buchovcově ulici (v letech 1930–1952 Kostkova)*

4. *Barikáda v ulici U Rajské zahrady, 7. května 1945*

5. *Barikáda na rohu Seifertovy (tehdy Lutherova) a Chlumovy ulice v květnu 1945*

Repro: Průvodce protektorátní Prahou pd